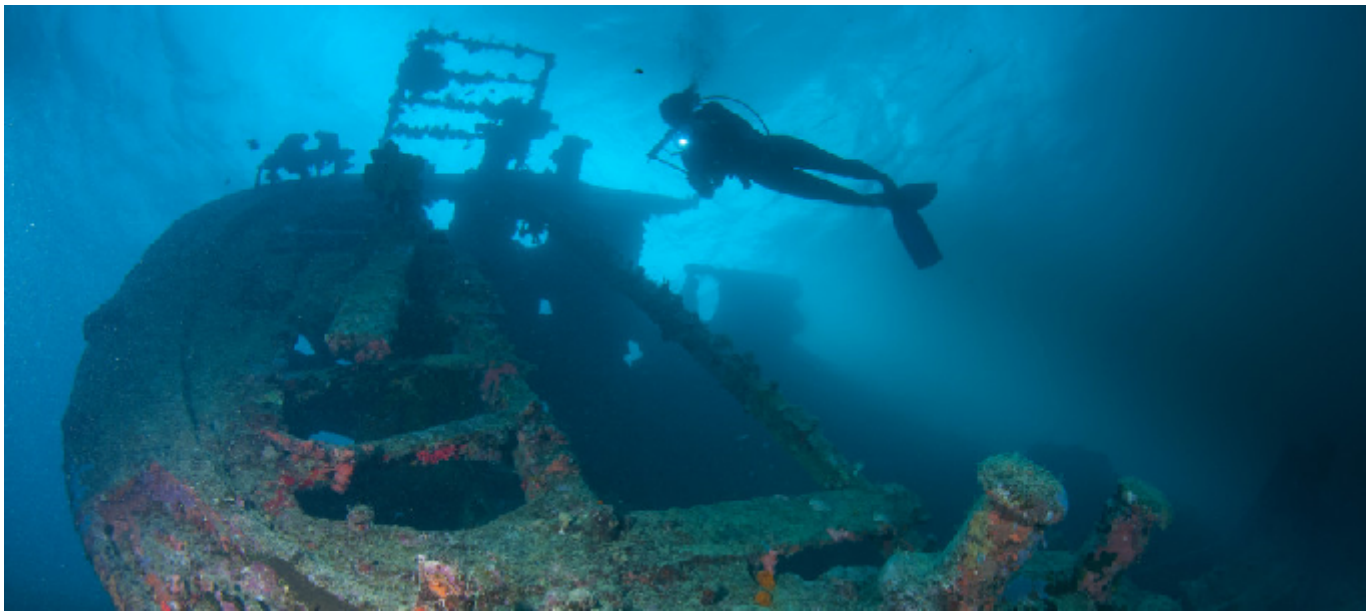
A millió dollár pont

Espiritu Santo a csendes-óceáni **Vanuatu** szigetcsoport főszigete. Az Új-Hebridákhoz tartozó terület 1906 óta brit–francia közös fennhatóságú terület, vagy ha úgy tetszik, gyarmat volt. A két ország nem túl sok figyelmet fordított erre a vidékre, így a szigetlakók élete lassan és nyugodtan csordogált egészen a 2. világháborúig.

Akkor, a Pearl harbori eseményeket követően az amerikai kormányzat egy hatalmas támaszpontot épített fel a térségben, ami gyökerestül felforgatta a gyarmati világ viszonyait. A sziget egyik legfrekventáltabb látnivalója napjainkban a „millió dollár pont”

Ez a hely napjainkban a világ egyik legfelkapottabb merülőhelye, ahol a búvárokat a mélyben elképesztő látvány fogadja: teherautók, buldózerek roncsainak felfoghatatlan tömege tornyosul a tengerben.

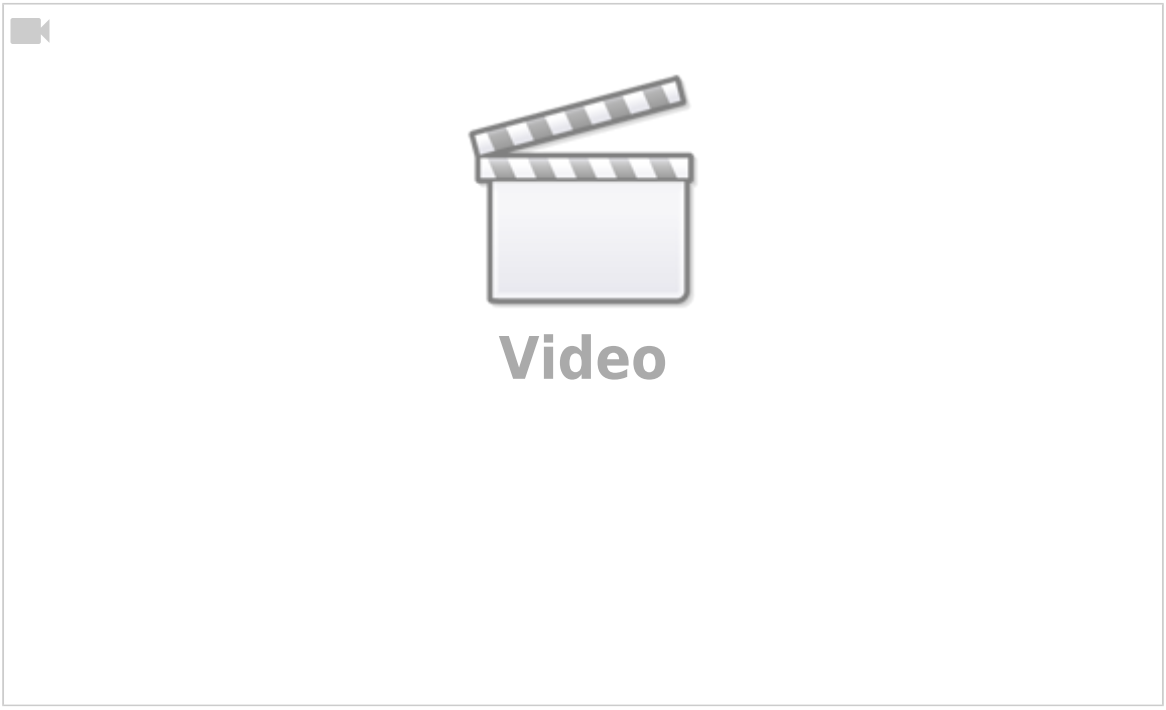
A járművek némelyike még egészen újszerű állapotban, gumikkal és felhúzott ablakokkal enyészik, míg a többi egyszerűen – mint a kölykök játékosdobozában – egymásra vetve ad rejteket az ott rejtőző halaknak, polipoknak. Sok teherautó rakományaként felismerhetők még a bontatlan ruházati konténerek és Coca-Colás rekeszek.

A roncstemető

Az amerikai hadsereg itt a világháborút követően 1945. augusztus és 1947 decembere között eszméletlen mennyiségű felszerelést és járművet vetett a tengerbe. Az utazásait megörökítő író, **Thurston Clarke** így írta le a jelenetet:

„A tengerészek egy tengerparti rámpát építettek, és nap mint nap teherautókkal, terepjárókkal, mentőautókkal, buldózerekkel és traktorokkal hajtottak onnan a csatornába, úgy, hogy a kerekeket szabadon futóra hagyva csak az utolsó pillanatban ugrottak ki a járművekből. A motorblokkok a vízbe éréskor megrepedtek és a járművek sziszegve süllyedtek a mélybe. Néhány tengerész sírt. A vanuatu-

iak, akik tanúi voltak a vagyon elpusztításának, melyre egyébként a szigetüknek igencsak szüksége lett volna az újraépítéshez, úgy gondolták, hogy az amerikaiak megőrültek.”

A Wikipedia az események okait taglalva meglehetősen szűkszavúan fogalmaz:

A háború végén közel kilencmillió tonna felszerelés maradt a szigeten, nagyjából négy milliárd dollár értékben. Mivel a visszaszállítás Amerikába költséges lett volna, és már csak néhány katona maradt a szigeten, és a felszerelés is már évek óta ott porosodott (vagy inkább pállott) a szigeten, a hadvezetés úgy ítélte meg, hogy nem éri meg mindezt hazaszállítani.

Az amerikaiak ezek után a készletet felajánlották a sziget közigazgatásának tíz cent / kilogramm felvásárlási értéken. Azok ezt az ajánlatot elutasították, mert feltételezték, hogy az amerikaiak visszavonulása után az elhagyhatott felszereléshez fizetés nélkül is hozzájuthatnak. Ehelyett az amerikaiak elpusztították a felszerelést. (képek)

A fenti történet igaz, de nem teljes. Próbáljuk meg *„kikerekíteni”* a fenti történetet.

A gyarmati idők

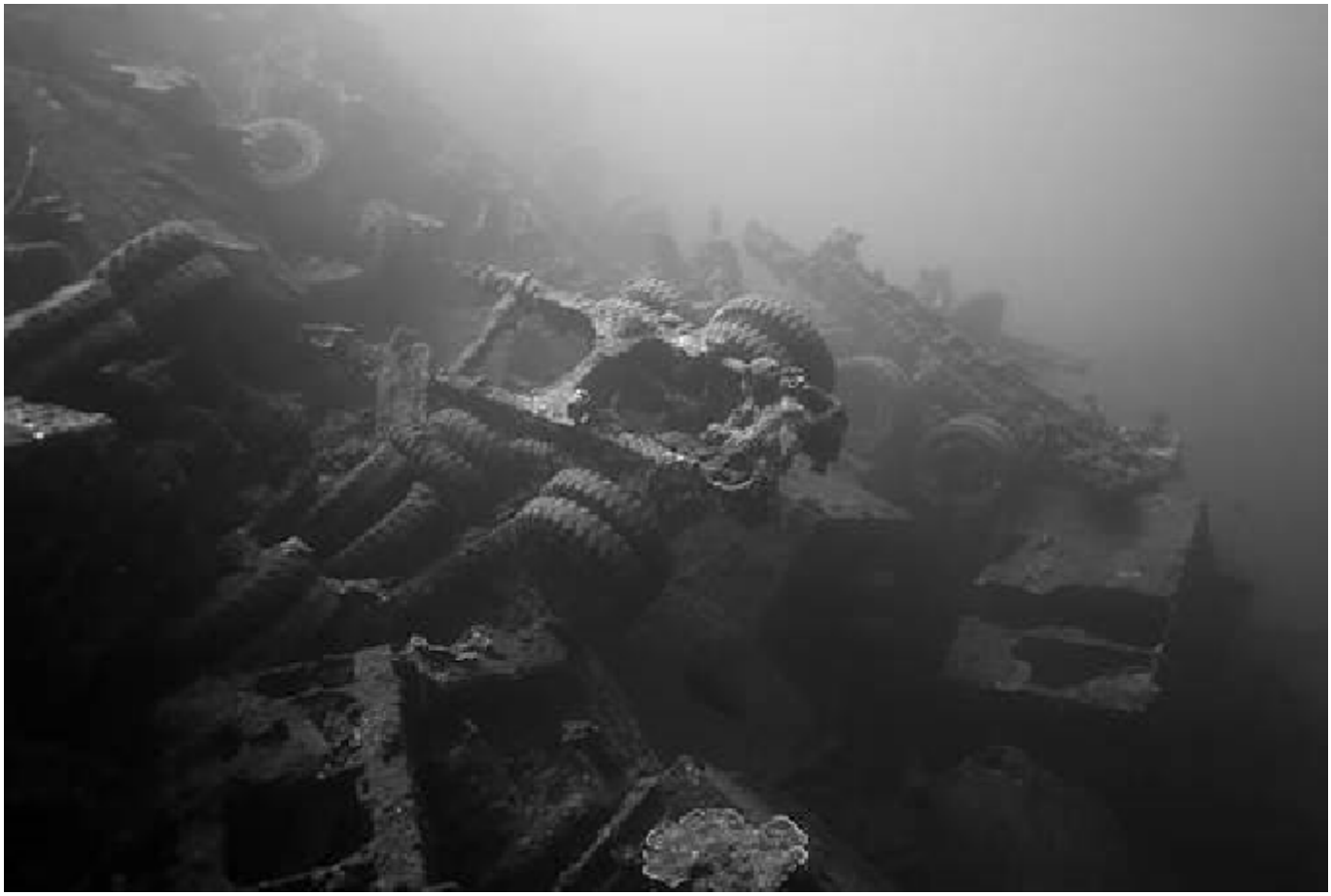
A brit–francia fennhatóság alatt a gyarmatosítókkal együtt misszionáriusok is érkeztek a szigetre, akik a kereszténységet kezdték el „teríteni” meglehetősen jó hatásfokkal a bennszülöttek között. Az alázatos alattvalókkal jó ideig nem is volt túl sok gond, rendesen dolgoztak az ültetvényeken és nem nagyon lázadoztak. Ezt, a gyarmatosítók számára ideális helyzetet rúgta fel nagy lendülettel a történelem.

A japánok Perl-harbori rajtaütését követően offenzívába kezdtek a környező szigetvilágon is. Az amerikai haderő ennek a japán törekvésnek ellenállva jókora haderőt csoportosított a még szabad szigetekre, így Vanuatu-ra is. A helyi 60 ezres populációhoz képest is hatalmas, százezres létszámmal települt az amerikai hadsereg a szigetre 1942-ben. Voltaképpen a katonai konfliktus a térségben nem sokáig, nagyjából fél évig tartott, ezt követően a fronthatárok messzire távolodtak a szigettől. Mégis, ez a katonai jelenlét komoly változásokat indított el a szigeten.

Az amerikaiak megérkezésük után egy teljesen más kapcsolatot kezdtek kialakítani a helyiekkel, mint ők azt a kolonizáló uraiktól megszokták. Sokkal közelebb kerülhettek a fehérekhez, gyakorlatilag hirtelen egyenrangú partnerré emelkedhettek, a kölcsönös segítségnyújtás a mindennapok részéve vált. Segítettek táborokat és létesítményeket építeni, cserébe élelmet, cigit, gyógyszert és ajándékokat kaptak.

A britek ezt a közeledést persze mindenáron akadályozni próbálták, a helyieket még akkor is büntették, ha azok a katonák szemetéből emeltek el valamit, ami számukra hasznos lehetett. Mindent, amit az amerikaiaktól kaptak, megpróbálták elkobozni tőlük. Az amerikaiak a helyi adminisztrációt is együttműködésre alkalmatlannak ítélték, így gyakorlatilag azzal párhuzamos struktúrát (bürokráciát, rendfenntartást) alakítottak ki maguknak, és egy komplex igazságügyi rendszert, melyet egy, a spanyol király által kijelölt semleges bíró vezetett.

A katonákat gyakorlatilag nem érdekelte a gyarmati kormány szigorú törvénykezése, egyszerűen figyelmen kívül hagyták azt. Ez a helyi lakosoknak is imponált, egy egészen más világba csöppentek – kimondhatjuk, megízlelték a szabadságot.

Az amerikaiak érzékelték a folyamatos ellenérzést irányukba a gyarmatosítók részéről, és tisztában voltak azzal, hogy ha az értékeiket hátrahagyják, azzal nem a helyieket, hanem egy idejétmúlt struktúrát erősítettek volna, ezért kivonulásukkor inkább a megsemmisítés mellett döntöttek.

Ezt a döntésüket megerősítette az a tény, hogy a gyarmati kormányzat – akiket ugye megvédtek a japánoktól – a készletek „diszkont-áron” való felvásárlási lehetőségét is elutasították. De a történet itt még nem ért véget.

Szállító-kultusz

Az amerikaiak levonulása után a helyieknek (no nem a briteknek meg a franciáknak) hiányérzetük támadt. Úgy vélték, hogy ha mindent úgy csinálnak, mint az amerikaiak, akkor *„bevonzzák”* őket ismét, és a katonák vissza fognak térni a szigetekre.

Fából dokk-szerű létesítményeket és repülőtereket ácsoltak, a falvak házait barakkokká építették át, a férfiakat és a nőket elkülönítették, naponta sorakoztak, zászló fel- és levonást tartottak és gyakorlatoztak a fegyverekre hasonlító fafaragványaikkal. Fából készült fejhallgatókat faragtak, és úgy viselték őket, mintha a repülőtér irányítótornyában ültek volna.

Sötétedés után a futópályákon a hullámszerű leszállási jeleket próbálják fáklyákkal utánozni. Gyakorlatilag újra- és újra eljátszották, szimulálták azt, amit az amerikaiaktól megtanultak.

A leghíresebb szállító-kultusz a **Tanna sziget**en alakult ki, és **John Frum** mozgalomként vált ismertté. A mozgalom prófétája Frum lehet, hogy élő személy volt, egy egykor itt állomásozó amerikai katona, akinek az eljövetelét minden évben, február 15-én ünneplik.

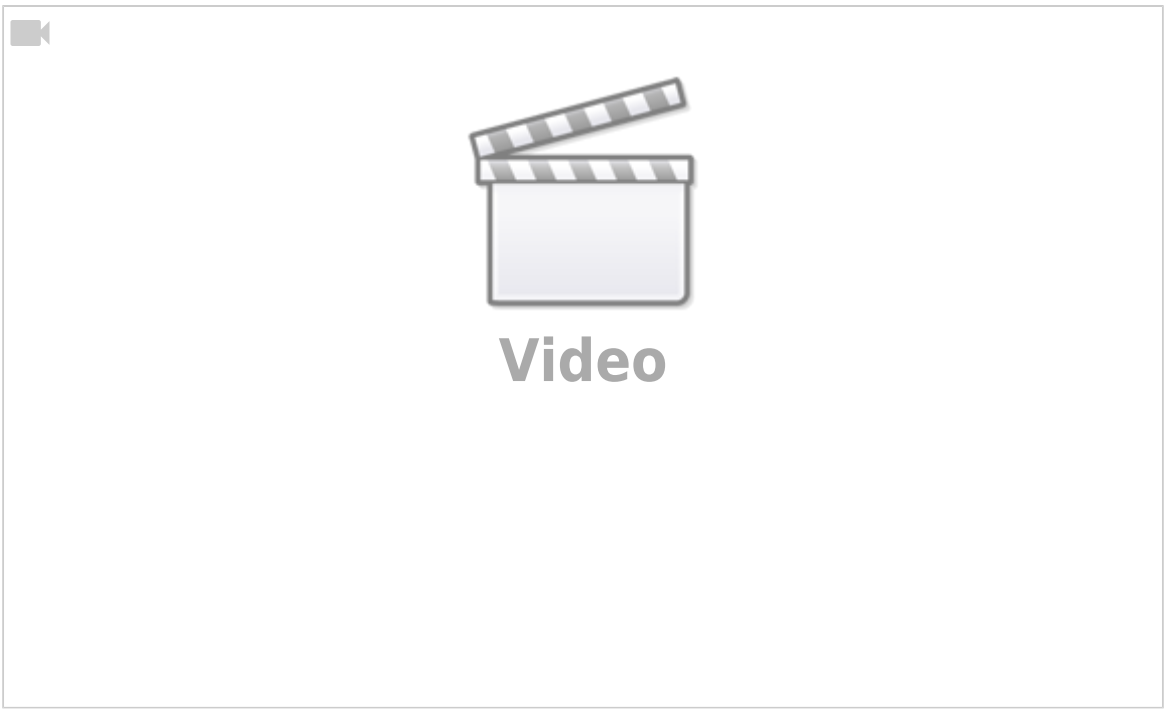
A szigeten az amerikai kivonulást követően egy repülőtér imitációt építettek fel, felszállópályával meg irányítótoronnyal, és ezen a napon itt hagyományosan összegyűlnek, hogy mentoruk ismételt eljövetelét fogadhassák, aki még több szállítmánnyal ígérte a visszatérését.

A mozgalom a haderő távozását követően jelentősen megerősödött, követői a kommunális (hippi) mozgalom és a kávéivás mellett álltak ki, elutasítva a brit és francia megszállást. **Lamont Lindstrom** antropológus így írt az itt szerzett tapasztalatairól:

Az amerikai katonai egyenruhák és jelvények nagyon értékes vagyontárgyakká váltak, a legnagyobb becsben mégis a megtartott dögcédulák voltak. Sokan emlékeztek még a hadseregtől eltanult dalokra, és örömmel éneklik ceremóniáikon a „God Bless America” -t vagy a „The Marine's Hymn”-t. Gyakorlatokat szerveznek, ahol az egyik csapat vezetőjére egy jól felismerhető őrmesteri csíkozást pingáltak, aki aztán parancsszavakkal igazgatja a csapatot. A „jobbra át” még egészen felismerhető volt ezek közül.

Habár a kolonizálók tűzzel-vassal irtották a kultusz követőit, a háborút követő években több, mint 150 embert börtönöztek be, de a modern vallást nem sikerült visszaszorítaniuk.

A szállító-kultusz végül is túlélte a gyarmatosítókat, az önrendelkezési mozgalom, mely 1960-as években szerveződött, 1980. július 30-án érte el a szigetcsoport függetlenségét.

Ez egy elfeledett sarka a netnek, örülök, hogy sikerült elvetődnöd ide!

Továbbra is keresek megjelenési lehetőséget az írásaim számára. Ha esetleg van ötleted, oszd meg velem! Elérhetőségeim az Impresszumban találhatók.

A passport.blog jelenlegi egyetlen megjelenési lehetősége a Facebook. Ha értesülni szeretnél az új bejegyzésekről, kövesd a Bolyongó Facebook oldalt.

Ha szeretnéd a bejegyzést kinyomtatni, vagy önálló formában menteni, ennek a legegyszerűbb módja a PDF formába konvertálás. Ezt a jobb oldali, fentről negyedik (Adobe) ikonnal teheted meg.

Eddigi bejegyzések a bolyongó.hu-n

Az összes bejegyzés ABC-be rendezett indexe itt található. A blog helyekhez köthető bejegyzései a google.maps térképen is megtalálhatók: A világ valódi csodái. A mostanában a blogon megjelent írások a főoldalon jelennek meg.

2026/05/28 18:05

Források

Wikipedia: Cargo-Kult
Cabinet: Million Dollar Point
Atlas Obscura: Million Dollar Point
thevintagenews.com: The Million Dollar Point

hajózás, kultusz, érdekes történet, katonaság, fölösleges, pazarlás, gyarmat, roncs, elhagyatott, pénzkidobás, nemnormális, 2018, 2.világháború, USA, világjáró, történelem, víz alatt, Vanuatu,

Espiritu Santo, Csendes-óceán, Új-Hebridák, Thurston Clarke, Szállító-kultusz, cargo cult, szállítókultusz, Tanna sziget, John Frum

Bejegyzésmegtekintések száma: 138

From:
https://bolyongo.hu/ - **bolyongó**

Permanent link:
https://bolyongo.hu/doku.php?id=passport:a_millio_dollar_pont

Last update: **2026/08/11 01:22**